

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Allmänningån

- Områdeskod
SE0310622

- Bevarandeplanen
reviderad/fastställd
2016-12-12
2005-12-13

- Beteckning
0600-40-0622

Bakgrund

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut Natura 2000-områden. Genom utpekandet åtar sig länderna att naturmiljöerna och arterna i varje område långsiktigt ska bevaras. Natura 2000-nätverket är viktigt i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I de båda direktiven listas särskilt värdefulla naturmiljöer och arter.

Bevarandeplan

Bevarandeplanen beskriver området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturmiljöer och arter som ska vara i gynnsamt bevarandetilstånd. Även vad som kan påverka Natura 2000-området negativt, behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, liksom uppföljning beskrivs också. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen och kan revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras.

Lagstiftning

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kapitlet 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd krävs inte för de åtgärder som behövs för skötseln av naturmiljöerna i området. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett underlag för prövningar av eventuella åtgärder i Natura 2000-området.

Kontakt

Vid frågor om Natura 2000 kontakta Länsstyrelsen:

- Telefon växel: 010-22 36 000
- E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0310622 Allmänningsån

Kommun: Eksjö

Områdets totala areal: 12 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2005-12-13

Markägarförhållanden:

Kommunalt

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3260 - Mindre vattendrag

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

9080 - Lövsumpskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

1355 - Utter, *Lutra lutra*

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras så att området på bästa sätt bidrar till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

I Natura 2000-området Allmänningsån är de prioriterade bevarandevärdena områdets mosaik av mycket värdefulla naturtyper och förekomsten av utter. Högst prioritet har bevarandet av vattendraget.

Motivering: Området har mycket höga naturvärden knutna till mindre vattendrag, de olika typerna av skogs- och myrmark (taiga, lövsumpskog, trädklädd myr och öppen myr) samt till

utter. Vattendraget har en naturlig sträckning och en hög artrikedom. Här finns förutom utter t.ex. öring, lake och spetsig målarmussla. I naturskogarna utmed ån växer träd med sockelbildning och här finns signalarter som grynig filtlav och kattfotslav. Inslaget av öppen och trädklädd myr bidrar med en ökad diversitet av naturtyper vilket gynnar den biologiska mångfalden inom Natura 2000-området.

Prioriterade åtgärder: Naturvårdsinriktad skötsel av skogarna utmed vattendraget så att vattnekosystemet skyddas. Avverkning av gran och gynnande av lövträd i vattendragets kantzon.

Beskrivning av området

Allmäningsån ligger i de övre delarna av Emåns vattensystem. Natura 2000-området ligger strax väster om Eksjö och följer ån från Svansjön drygt 1 km söderut mot Mostorpagölen. Det är främst vattendragets höga naturvärden som legat till grund för att Allmäningsån pekats ut som Natura 2000-område. Vattendraget kantas av våta marker med framför allt lövsumpskog. På mäktiga rullstensåsar växer äldre barrskog och i området finns också två mindre myrar. Träd i områden som översvämmas regelbundet har kraftiga socklar och en riklig påväxt av lavar, mossor och svampar.

Allmäningsån har ett ringlande lopp med lugnt flytande vatten. I flacka partier meandrar ån och det finns rester av tidigare meanderbågar som idag bildar mindre korvsjöar. Vattendraget har totalt sett höga naturvärden, då de mänskliga ingreppen haft liten påverkan på vattenflödet. I Allmäningsån finns abborre, gädda, lake, mört och öring. Vid inventeringen 1999 fann man dag-, natt- och bäcksländelarver samt sötvattensmärta och bäckbagge, varav flera är försurningskänsliga arter. Utter och spetsig målarmussla förekommer i området. Artrikedomen är stor även när det gäller fåglar. Bland arterna kan strömstare, mindre hackspett och mindre flugsnappare nämnas.

Hyttens kvarn ligger mitt i Natura 2000-området och här passerar såväl Höglandsleden som flera ridvägar förbi. Ett bostadshus och sågen finns kvar, vilka hyrs av Eksjö Naturskyddsförening som årligen har aktiviteter i området.

Vattenförvaltningens senaste klassning visar på god ekologisk status.

Vad kan påverka negativt

- Ökat inslag av gran i lövskogsmiljöer.
- Förändring av vattendragets naturlighet och flödesregim, t.ex. vandringshinder, reglering, dikning, vattenuttag, grumling, för reglerade vattendrag även ekologiska försämringar som sänkt minimitappning, ökad korttidsreglering etc.
- Försämrade vattenkvalitet genom påverkan av föroreningar, näringsämnen, bekämpningsmedelsrester, grumling, humusämnen etc., t.ex. körskador i skogsbruk, läckage av näringsämnen eller bekämpningsmedelsrester, dagvatten som kan påverka vattenkvaliteten.
- Rensning av till vattendraget mynnande diken, om det innebär att fisket kan skadas (se 11 kap. 15 § Miljöbalken om skyldighet att göra anmälan till länsstyrelsen om fisket kan skadas, avser både allmänt och enskilt fiske och både yrkesfiske och fritidsfiske).
- Förändring av åns naturliga artsammansättning och konkurrensförhållanden, t.ex. påverkan av

främmande arter, genom utsättning av främmande arter, för hårt eller ensidigt fisketryck etc.

- Minskning av arealen naturliga strandmiljöer, t.ex. exploatering utmed vattendraget etc.

Generella texter kring vad som påverkar naturtyper och arter negativt finns även i Naturvårdsverkets naturtyps- och artspecifika vägledning.

Bevarandeåtgärder

Natura 2000-området ägs och förvaltas av Eksjö kommun och ingår i en grön skogsbruksplan och har i denna klassats som NS-område (naturvård skötselkrävande) med mål att Allmänningens vattenekosystem ska skyddas. Skogen är PEFC-certifierad. Vattendraget omfattas av 100 meter strandskydd. EU:s ramdirektiv för vatten utgör grund för skydd av vatten. Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning genom förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Syftet med lagstiftningen är bl.a. att ställa krav på icke försämring av ytvatten med avseende på både ekologisk och kemisk status. Ytterligare skydd, utöver dessa och skogsvårdslagens och miljöbalkens allmänna bestämmelser, bedöms för närvarande inte behövas.

Vid behov bör gran avverkas och andelen lövträd gynnas längs med vattendraget.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**3260 - Mindre vattendrag**

Areal: 1,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Allmänningån är ett medelstort vattendrag som förbinder Svansjön med Långanäsasjön. Dess lugnflytande vatten har skapat bottnar av sand och lera. Trots att ån är omgrävd på många platser och rensad på ett par har den totalt sett höga naturvärden.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Mindre vattendrag ska präglas av lugnt till forsande vatten med naturliga vattenståndsfluktuationer och flöden. Området ska nå minst god ekologisk status enligt vattenförvaltningens miljö kvalitetsnormer. Det ska finnas en variation av strandzons- och bottenmiljöer med potential för hög biologisk mångfald. Naturtypen är inte avsevärt påverkad av eutrofiering eller försurning och den ska omges av en stabil buffertzona mot omgivande markanvändning. Vattnet ska ha inslag av flytbladsväxter, undervattensväxter och/eller akvatiska mossor. Vandringsvägarna ska vara fria och möjliggöra en bra livsmiljö för arter som flodpärlmussla och öring. Artsammansättningen är naturlig, utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar. Arealen mindre vattendrag ska vara minst 1,8 hektar vid medelvattenstånd.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är välbevarad, och har god eller mycket god förekomst av viktiga strukturer och funktioner. Förutsättningarna är mycket goda för att bevara typen på lång sikt.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 0,65 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Cirka 100 meter öster om Allmänningån finns en öppen myr bevuxen med små tallar.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Öppna mossar och kärr ska vara hydrologiskt- och kemiskt opåverkade och ha naturliga torvprocesser. Naturtypen ska vara öppen, men ett mindre inslag av solbelysta träd och buskar får förekomma. Öppna mossar och kärr ska vara viktiga för områdets biologiska mångfald och präglas av karakteristiska arter av mossor och kärlväxter. Typiska arter som t.ex. praktvitmossa, taggstarr och ljunpipare ska vara vanligt förekommande. Arealen öppna mossar och kärr ska vara minst 0,65 hektar

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda.

9010 - Taiga

Areal: 2,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I branter som sluttar ned mot ån är marken torrare och här, liksom i ett fuktigare parti i Natura 2000-områdets södra del, har lövsumpskogen fått ge vika för äldre barrskog.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Taigan ska vara flerskiktad och ha inslag av äldre träd och död ved. De övre trädskikten ska domineras av gran, tall, björk, asp, rönn eller sälg. Skogen ska ha, eller utvecklas mot, naturskogskaraktär och hysa en hög biologisk mångfald. Typiska arter av mossor och lavar för naturtypen, som t.ex. grön sköldmossa, blåmossa och garnlav ska förekomma i området. Arealen taiga ska vara minst 2 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 6,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Västra delen av Svansjön kantas av lövsumpskog, som sedan fortsätter i ett 10-50 m brett band längs Allmänningens strand. Söder om Hyttens kvarn breder ån ut sig i ett översvämningsdelta bevuxet med främst klibbal.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Lövsumpskogen ska ligga på fuktig - blöt mark med naturlig hydrologi. Skogen ska vara olikåldrig och ha inslag av äldre träd och död ved. De övre trädskikten ska domineras av klibbal, ask, asp och glasbjörk. Gran eller främmande trädslag ska inte ta överhanden. Lövsumpskogen ska ha, eller utvecklas mot, naturskogskaraktär och hysa en hög biologisk mångfald. Typiska arter för naturtypen som t.ex. sumpviol, källpraktmossa och mindre hackspett ska förekomma i området. Arealen lövsumpskog ska vara minst 6 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I anslutning till Svansjön i Natura 2000-områdets norra del ligger en skogsbevuxen myr, omgiven av lövsumpskog.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Skogsbevuxen myr ska ligga på fuktig - blöt torvmark med naturlig torvbildning. Hydrologin ska vara ostörd och näringsförhållandena näringsfattiga - intermediära. Vanliga trädslag är glasbjörk, tall och gran. Den skogsbevuxna myren ska vara olikåldrig och det ska finnas gamla träd och död ved. Främmande trädslag ska inte förekomma. Skogen ska ha, eller utvecklas mot, naturskogskaraktär. Naturtypen ska vara betydelsefull för områdets biologiska mångfald och präglas av karakteristiska arter av mossor och kärlväxter. Typiska arter för naturtypen, som t.ex. kärrviol, kornknutmossa och spillkråka ska förekomma. Arealen skogsbevuxen myr ska vara minst 0,5 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda.

1355 - Utter, Lutra lutra

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Utter finns i området. En utterpassage är uppförd uppströms Natura 2000-området (riksväg 32), men ej nedströms området (riksväg 40).

Uttern är ett ca 90-100 cm långt mårddjur som lever vid vatten. Fisk är den främsta födan, men även groddjur, kräftor, större insekter, fåglar och mindre däggdjur kan ingå i dieten.

För ett livskraftigt bestånd av utter krävs stora områden med mer eller mindre sammanhängande vattensystem. Optimala miljöer för utter är vatten som erbjuder riklig tillgång på lättillgänglig föda året runt och som har tillgång till landområden där uttern kan vila ostört, föda upp ungar etc. Uttern är vintertid beroende av strömmande vatten som ger möjlighet till näringsfångst om sjöarna blir islagda. En vuxen utter konsumerar cirka 1-1,5 kilo fisk per dag. I Syd- och Mellansverige finns idag uttern företrädesvis i eutrofa vatten med täta bestånd av bl.a. vitfisk. Det beror på att miljögiftsbelastningen av fettlösliga ämnen är lägre i eutrofa sjöar jämfört med oligotrofa sjöar.

På den nationella rödlistan är arten klassad som nära hotad. Uttern är fredad enligt 2 och 4 stycket 4§ Artskyddsförordningen (2007:845). Uttern ingår även i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och 4. Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet.

Mer generell information om arten finns i Naturvårdsverkets artspecifika vägledning.

Bevarandemål

Uttern ska finnas i en livskraftig och reproducerande population. Dess habitat, Allmänningån, ska vara ett strömmande, isfritt och fiskrikt vatten med ett sammanhängande vattensystem och med en störningsfri kantzon. Inga vandringshinder eller osäkra vägpassager hindrar uttern att förflytta sig och möjligheten till utbyte av individer är god. Arealen mindre vattendrag ska vara minst 1,8 hektar.

Negativ påverkan

- Vägar kan vara en begränsande faktor. En förbättrad utterpassage krävs nedströms Natura 2000-området under riksväg 33.
- Friluftsliv kan verka störande under känsliga perioder. Uttern är ganska okänslig för konstanta eller regelbundna störningar såsom buller och jordbruksmaskiner. Däremot störs den av t.ex. intensiv kanotpaddling under en helg.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Observationer har skett under senare år, dock inga konstaterade föryngringar.

Dokumentation

Artdatabanken. 2015. Artfakta Utter, Lutra lutra.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. 1999. Biotopkartering Emån 1998.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. 2000. Biotopkartering. Projekt Högländsvatten. Meddelande 2001:1.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. 2001. Naturvärdesbedömning vattendrag: Projekt Högländsvatten 2000. Emån och Mörrumsån i Jönköpings län. Meddelande 2000:57 samt 2001:13, Allmänningån.

Naturvårdsverket. 2011. Utter, Lutra lutra. Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2. NV-01162-10.

SNF, Jönköpings länsförbund. 1999. Inventering av biotoper vid Hyttens kvarn.

Bilagor

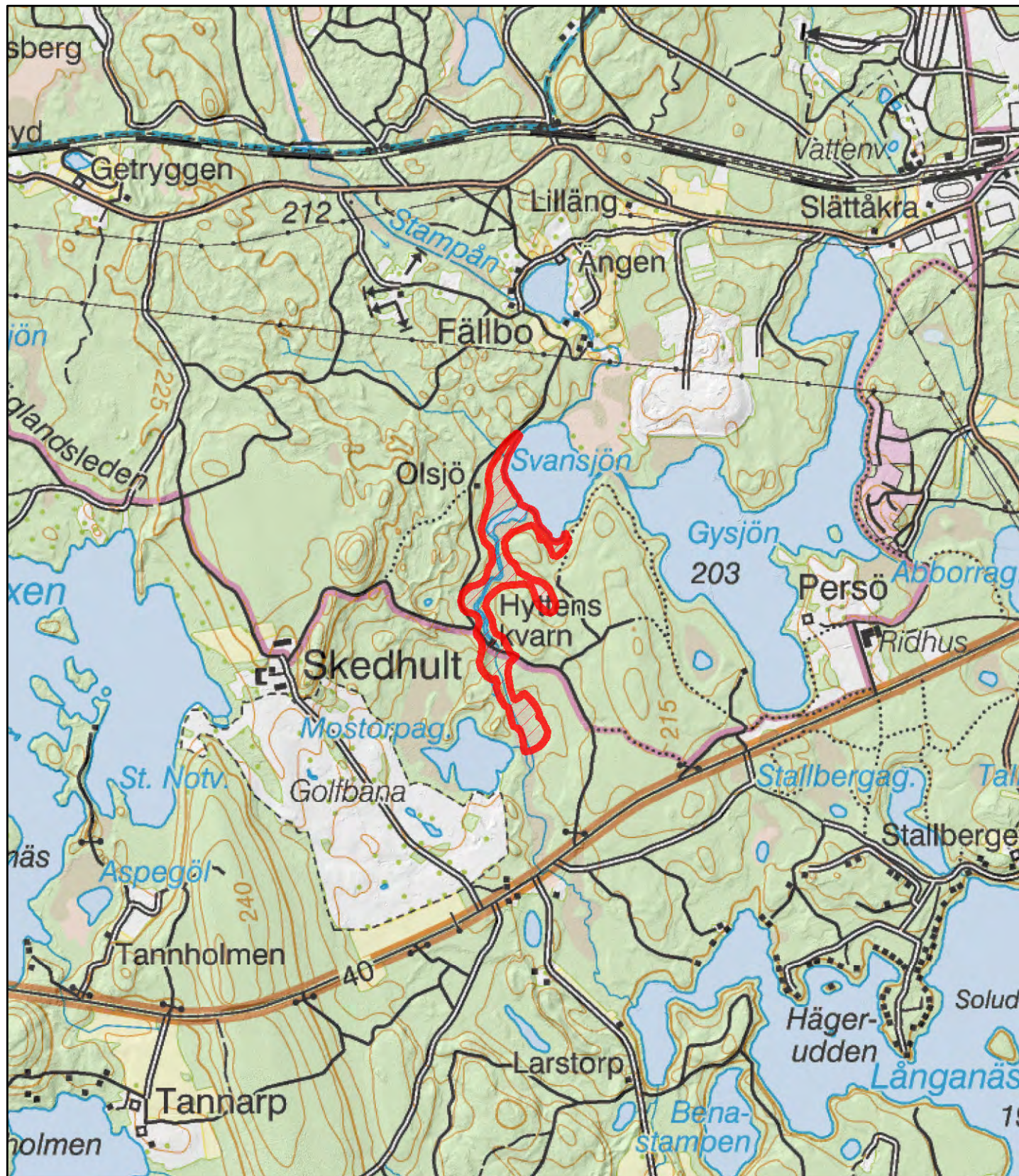
Kartbilaga (översiktskarta och naturtypskarta).

Natura 2000-område

Allmänningån

(SE0310622)

Bilaga
översiktskarta

1:20 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Natura 2000-område

Allmänningån

Natura 2000-område

Allmänningån

(SE0310622)

Bilaga
naturtypskarta

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Naturtyper

Mindre vattendrag (3260)	Skogsbevuxen myr (91D0)
Öppna mossar och kärr (7140)	Ej Natura 2000-habitat
Taiga (9010)	
Lövsumpskog (9080)	

1:7 000

